2025/1100

18.6.2025 г.

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2025/1100 НА КОМИСИЯТА

от 23 май 2025 година

за приемане на насоки за изпълнението на някои критерии за подбор на стратегически проекти за нулеви нетни емисии, определени в член 13 от Регламент (ЕС) 2024/1735 на Европейския парламент и на Съвета

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

Като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1735 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за производство на продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 ([1]), и по-специално член 13, параграф 2 от него,

като има предвид, че:

(1) С Регламент (ЕС) 2024/1735 се създава обща правна рамка, насочена към укрепване на производствената екосистема за продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии в рамките на Съюза. Определянето на стратегически проекти за нулеви нетни емисии функционира като важен механизъм като част от тази рамка. Критериите за подбор за определяне са посочени в член 13 от Регламент (ЕС) 2024/1735, който също така съдържа изискването Комисията да приеме акт за изпълнение за определяне на насоки, гарантиращи еднакви условия за прилагането на тези критерии.

(2) Насоките предоставят най-малкото конкретни насоки относно критериите, посочени в член 13, параграф 1, буква а), подточка ii) и буква б) от Регламент (ЕС) 2024/1735. Насоките следва да улеснят да се оцени дали производствените мощности, добавени към стратегически проект за нулеви нетни емисии, се отнасят до производствени мощности в областта на първи по рода си или на най-добрите налични технологии; и дали допълнителните производствени мощности могат да се смятат за значителни.

(3) За да се предостави допълнителна помощ на националните органи, насоките включват и общи съображения за осигуряване на еднакви условия за изпълнение на критериите, определени в член 13, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1735. Тези насоки следва също така да улеснят оценяването на това дали даден проект отговаря на критерия за екологична устойчивост, посочен в член 13, параграф 1, буква в) от посочения регламент. Следва също така да се внесе яснота за начина, по който може да бъде достигнат прагът от 50 % на зависимост от вноса, посочен в член 13, параграф 1, буква а), подточка i) от същия регламент, и относно тълкуването на понятието „значителен дял от световното производство“, посочено в член 13, параграф 1, буква а), подточка iii) от същия регламент.

(4) Мерките в настоящото решение са в съответствие със становището на Комитета по комитология за технологии за нулеви нетни емисии.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Насоките за изпълнението на някои критерии за подбор на стратегически проекти за нулеви нетни емисии, определени в член 13, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1735 на Европейския парламент и на Съвета са определени в приложението към настоящото решение.

([1]) ОВ L, 2024/1735, 28.6.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 23 май 2025 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ

Насоки за изпълнението на някои критерии за подбор на стратегически проекти за нулеви нетни емисии, определени в член 13, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1735 ([1])

1. Общи съображения

Държавите членки признават за стратегически проекти за нулеви нетни емисии проектите за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, осъществявани в рамките на Съюза, които допринасят за постигането на целите, определени в член 1 от Регламент (ЕС) 2024/1735, и които отговарят на поне един от критериите, посочени в член 13, параграф 1 от същия регламент.

Когато оценяват дали даден проект отговаря на целите, определени в член 1 от Регламент (ЕС) 2024/1735, държавите членки могат да вземат предвид дали проектът е в състояние да допринесе за постигането на целите на Съюза в областта на климата и енергетиката, включително издръжливостта и устойчивостта на веригите за доставки за нулевите нетни емисии. Държавите членки следва да вземат предвид контрола върху участващите предприятия и относителното участие на всяко предприятие в проекта, особено с оглед на потенциалното влияние на участници от трети държави. Контролът следва да се тълкува по смисъла на член 3, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета.

За да се гарантира еднакво прилагане на критериите, заявленията за производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, които трябва да бъдат признати за стратегически проекти за нулеви нетни емисии, се подават до съответната държава членка, като се използва предварително изготвеният формуляр, предоставен на официалния уебсайт на Комисията ([2]).

Комисията настоятелно насърчава държавите членки да следват така описания процес на кандидатстване. Този процес е проектиран да улесни подготовката, сигурното подаване и прегледа на заявленията за получаване на статут на стратегически проект за нулеви нетни емисии. Държавите членки се насърчават да определят един или повече органи за национални звена за контакт, отговорни за обработката на заявленията за получаване на статут на стратегически проект за нулеви нетни емисии.

Националното звено за контакт трябва да координира оценката на критериите за подбор, посочени в член 13 от Регламент (ЕС) № 2024/1735. Националните звена за контакт следва да гарантират, че процесът на кандидатстване следва последователен и структуриран подход, като същевременно улесняват бързата и точна комуникация между националните органи и Комисията. Въвеждането на звеното за контакт като неразделна част от процедурата за кандидатстване помага на държавите членки да гарантират, че процедурата е по-рационализирана и по-ефикасна, като подобрява координацията с Комисията и повишава прозрачността на процеса на оценка.

2. Първо по рода си производствено съоръжение

Терминът „първо по рода си производствено съоръжение“, посочен в член 13, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2024/1735, е определен в член 3, параграф 32 от същия регламент като „ново или значително модернизирано съоръжение на технология за нулеви нетни емисии, представляващо иновация по отношение на производствения процес на технологията за нулеви нетни емисии, която все още не е налична в значителна степен или за която не е поет ангажимент да бъде изградена в рамките на Съюза“. Поради това първото по рода си съоръжение е съоръжение, което i) произвежда технологии за нулеви нетни емисии, изброени в член 4 от посочения регламент, и ii) разполага с иновационен капацитет по отношение на производствения процес на технология за нулеви нетни емисии, който все още не е наличен или не се планира да бъде изграден в Съюза, в смисъл че не следва вече да е изградено съоръжение, способно да произведе сравним продукт, процес или показатели, или да има ангажимент за изграждането на такова в Съюза. Иновационният капацитет не следва да включва незначителни промени или подобрения.

([1]) Регламент (ЕС) 2024/1735 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 (ОВ L, 2024/1735, 28.6.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

([2]) https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/sustainability/net-zero-industry-act/strategic-projects-under-nzia/strategic-projects-application-process_en?prefLang=bg.

Понятието „иновация“, посочено в подточка ii), се разбира в по-широкото му прилагане в законодателната рамка на Съюза, включително Регламент (ЕС) 2023/1781 на Европейския парламент и на Съвета ([3]). Когато дадена иновация вече се използва в научноизследователска и развойна дейност или дребномащабно производство в Съюза, може все още да се смята, че новото широкомащабно производство на тази иновация все още не присъства по същество в рамките на Съюза. Съоръжение, което използва иновативен материал за първи път в Съюза, би могло да се квалифицира като първо по рода си дори ако този материал е бил изпитан в пилотни съоръжения в рамките на Съюза. Паралелни проекти, осъществявани по едно и също време, също могат да бъдат признати по тази класификация.

3. **Най-добра налична технология за нулеви нетни емисии**

Терминът „най-добър наличен“ в контекста на „технология за нулеви нетни емисии“ и „производствени мощности“ е посочен в член 13, параграф 1, буква б) и член 13, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2024/1735. „Производствени мощности“ е определен в член 3, параграф 33 като „общата производителност на технологиите за нулеви нетни емисии, осигурена в рамките на производствен проект, или, когато вместо самите крайни продукти производственият проект произвежда специфични компоненти или специфични машини, използвани основно за производството на такива продукти — производителността на крайните продукти, за които се произвеждат въпросните компоненти или специфични машини“.

Понятието „най-добри налични производствени мощности в областта на технологиите за нулеви нетни емисии“ се тълкува, като се взема предвид по-широкият контекст на Регламент (ЕС) 2024/1735 и законодателната рамка на Съюза, включително Директива (ЕС) 2024/1785 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), в която се определят „най-добрите“ и „наличните техники“. Въпреки че това определение се прилага за екологичните показатели, то може да бъде адаптирано и приложено по отношение на производствените практики в областта на технологиите за нулеви нетни емисии. Съответно „най-добро налично“ производство на технологии показва разработените най-ефективни и напреднали дейности и работни методи, с ударение върху технологичната ефективност и иновациите в производствените практики.

„Най-добра налична“ технология, посочена в член 13 от Регламент (ЕС) 2024/1735, се разбира, както следва:

а) „най-добри производствени мощности“ е същото като най-ефективният и най-напредналият етап в развитието на производствените дейности и начините им на работа, които показват практическата пригодност на определени техники.

б) „налична технология“ е същото като технологиите за нулеви нетни емисии, които са разработени в мащаб, който позволява тяхното внедряване в съответния промишлен сектор при икономически и технически жизнеспособни условия, като се вземат предвид свързаните с това разходи и ползи, независимо дали тези технологии се произвеждат или вече се използват в рамките на Съюза, при условие че са разумно достъпни за операторите.

Като алтернатива „най-доброто налично“ производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии може да се тълкува като способността на проекта да произвежда най-добрите налични продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, които понастоящем се предлагат на вътрешния пазар. Съответно „най-добрата налична“ технология би могла да се състои от продукти с по-добри експлоатационни показатели в сравнение с продуктите, които понастоящем се предлагат на вътрешния пазар. Оценките следва да се основават на надеждни източници като технически доклади и проучване на пазара.

Когато съответната технология за нулеви нетни емисии вече попада в обхвата на съществуващото законодателство на Съюза относно екологичните показатели, като например, но не само, Директива № 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([5]), Регламент (ЕС) 2024/1781 на Европейския парламент и на Съвета ([6]) и Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета ([7]), технологиите за нулеви нетни емисии от най-високия или втория най-висок клас на енергийна ефективност се смятат за най-добрите налични технологии, ако принадлежат към най-високия или втория най-висок клас, в които има попаднали технологии, от приложимите класове показатели.

([3]) Регламент (ЕС) 2023/1781 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема в областта на полупроводниците и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/694 (Акт за интегралните схеми) (ОВ L 229, 18.9.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

([4]) Директива (ЕС) 2024/1785 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година за изменение на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) и на Директива 1999/31/ЕО на Съвета относно депонирането на отпадъци (ОВ L, 2024/1785, 15.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj).

([5]) Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението (преработен текст) (ОВ L 285, 31.10.2009 г., стр. 10, http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([6]) Регламент (ЕС) 2024/1781 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране за устойчиви продукти, за изменение на Директива (ЕС) 2020/1828 и Регламент (ЕС) 2023/1542 и за отмяна на Директива 2009/125/ЕО, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([7]) Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2017 година за определяне на нормативна рамка за енергийно етикетиране и за отмяна на Директива 2010/30/ЕС (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 1, ELI:. http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

4. **Значителни производствени мощности**

Използва се поне един от следните методи, за да се определи дали производствените мощности могат да се смятат за „значителни“ в съответствие с член 13, параграф 1, буква а), подточка ii) от Регламент (ЕС) 2024/1735.

а) Когато планираните годишни производствени мощности на проект в областта на технологиите за нулеви нетни емисии могат да бъдат измерени в гигавати (GW), за значителни се приемат мощности, по-големи или равни на 1 GW годишно за поне един краен продукт, специфичен компонент или специфична техника, използвани основно за производството на технологии за нулеви нетни емисии в един производствен обект.

б) Когато планираните годишни производствени мощности на проект в областта на технологиите за нулеви нетни емисии не могат да бъдат измерени в GW, планираните мощности на този проект може да се смятат за значителни, ако са по-големи или равни на производствените мощности за година на който и да е от десетте най-големи производствени проекта в областта на технологиите за нулеви нетни емисии от същия или еквивалентен вид, които вече функционират в Съюза, чиито годишни производствени мощности се изчисляват въз основа на пазарни данни за предходната година, получени от надеждни източници, като например технически доклади и проучване на пазара.

в) Когато проектите за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии са вертикално интегрирани производствени обекти, техните мощности могат да се смятат за значителни, ако в един и същ обект трябва да се произвеждат повече от един краен продукт, специфичен компонент или специфична техника, използвани основно за производството на технологии за нулеви нетни емисии.

г) Когато настоящите производствени мощности на Съюза за краен продукт, специфичен компонент или специфични машини, използвани основно за производството на технологии за нулеви нетни емисии, са под сравнителния показател от 40 %, определен в член 5, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2024/1735, производствени мощности, по-малки от производствените мощности, установени в букви а) и б) от настоящия раздел, също може да се смятат за „значителни“. Оценката на това дали по-малки производствени мощности могат да се смятат за значителни може да се извърши въз основа на наблюдението от страна на Комисията на напредъка на Съюза при изпълнението на този сравнителен показател съгласно член 42, параграф 1, буква б) от посочения регламент. При липса на такава съответна информация заявителят за статут на стратегически проект за нулеви нетни емисии може да предостави на държавата членка надеждни технически доклади и проучване на пазара.

Когато определят дали даден проект осигурява значителни производствени мощности в съответствие с букви а) — г), държавите членки могат освен това да обмислят дали проектът е в съответствие със стратегическите приоритети на Съюза, издръжливостта на веригата на доставки и екологичната устойчивост.

5. **Насоки относно други критерии, посочени в член 13 от Регламент (ЕС) 2024/1735**

а) Екологична устойчивост

За да се определи дали даден проект отговаря на критерия по член 13, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2024/1735, проектът следва да докаже, че приетите практики значително и трайно намаляват емисиите на CO_2 еквивалент (CO_2-eq.), като същевременно оптимизират съпътстващите ползи за околната среда по отношение на емисиите на замърсители във въздуха, водата и почвата, както и по отношение на енергийната, водната и материалната ефективност и използването на опасни вещества. Тези намаления са:

i) Основани на прогнозираните тонове избегнат CO_2-eq, като се използват ясно определени допускания и методика;

ii) основна цел на проекта и съществено допринасят за намаляване на емисиите в съответствие с целите на Съюза в областта на климата и енергетиката.

Държавата членка, обработваща искането за статут на стратегически проект за нулеви нетни емисии, гарантира, че емисиите не просто се прехвърлят към друг сектор, а водят до цялостно намаляване на емисиите на CO_2-eq. Освен това всяка от практиките, изброени в член 13, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2024/1735, е необходима, за да се намалят значително и постоянно нивата на емисиите на CO_2-eq.

б) Праг на зависимост от вноса от 50 %

За целите на член 13, параграф 1, буква а), подточка i) от Регламент (ЕС) 2024/1735 прагът от 50 % зависимост от вноса на технология за нулеви нетни емисии се разбира като съотношението между кумулативния внос в Съюза общо от всички трети държави и доставките в Съюза през същата година.

Актуализираната информация, която Комисията трябва да предостави в съответствие с член 29, параграф 2, втора алинея от Регламент (ЕС) 2024/1735, може, когато е налична, да се използва от държавите членки като отправна точка при определянето на зависимостта от вноса. При липса на такава информация държавите членки могат да определят зависимостта от вноса въз основа на други надеждни източници, като технически доклади и проучване на пазара.

в) Значителен дял от световното производство и решаваща роля за устойчивостта

За целите на член 13, параграф 1, буква а), подточка iii) от Регламент (ЕС) 2024/1735:

i) понятието „значителен дял от световното производство“ се разбира като проект за производство на краен продукт, специфичен компонент или специфични машини, за които производствените мощности в Съюза надвишават 15 % от световните производствени мощности, съответстващи на сравнителния показател за глобално производство, посочен в член 5, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2024/1735, и който трябва да бъде констатиран въз основа на наблюдението от страна на Комисията на напредъка на Съюза при изпълнението на този сравнителен показател съгласно член 42, параграф 1, буква б) от посочения регламент.

При липса на такава съответна информация заявителят за статут на стратегически проект за нулеви нетни емисии може да предостави на държавата членка надеждни технически доклади и проучване на пазара.

ii) Освен това терминът „решаваща роля за устойчивостта на Съюза“ в член 13, параграф 1, буква а), подточка iii) от Регламент (ЕС) 2024/1735 се тълкува като пряко въздействие на проекта върху сигурността на веригата на доставки на Съюза, енергийната независимост или стратегическата автономност.